

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Glesbebyggelse ökar mest runt de största städerna visar undersökning
 - Nätverksrepresentanter träffades på Östersjön
 - Den nya programperiodens utmaningar diskuterades på *Nordic Leader Dimension*-seminarium
 - Svenska kommunen Vara vill bli Mekka för hästtokiga
 - Nytt nummer av *Verso –Jordbrukspolitiskt nyhetsbrev* från JSM
 - Skärgårdsdelegationen vill främja nyttiggörandet av fritidsboende på mässa
 - Små vindkraftverk populära i Åbolands skärgård
-

GLSBEBYGGELSE ÖKAR MEST RUNT DE STÖRSTA STÄDERNA VISAR UNDERSÖKNING

Allt fler lockas av att vara glesbygdsbor, men arbeta i de större städerna. Glesbebyggelsen ökar i hela pendlingsområdet kring de största städerna i vårt land. Runt Helsingfors ökar befolkningen i glesbygderna även långt från centrum på 60-80 kilometers avstånd, men snabbast 40-50 km utanför centrum enligt forskaren Ville Helminen. I övriga Finland minskar glesbebyggelsen, förutom i den egentliga glesbygden, även kring flera mellanstora städer. Befolkningstillväxten sker numera i färre regioner än tidigare och är mer än tidigare koncentrerade kring de stora städerna, visar den undersökta 25-årsperioden. Under början av 2000-talet ökade den sammanlagda befolkningmängden i glesbebyggelseområdena bara inom pendlingsregionerna kring Helsingfors samt runt Uleåborg, där arbetarna i glesbygden bosatte sig så pass mycket att folkmängden ökade upp till 40 km från stadens centrum. Dessutom fanns det inom pendlingsregionerna kring Tammerfors, Åbo, Jyväskylä, Kuopio, Joensuu och Jakobstad betydande glesbebyggelsezoner, där befolkningen fortfarande växte 10-20 km utanför centrum. För Vasa skedde en tillväxt i glesbebyggelsezonen på 20-30 km. Den största relativa minskningen har skett inom pendlingsregionerna i landets östra del. Men samma utveckling syns även i västra Finland, särskilt kring Björneborg och Raumo, samt kring Seinäjoki och Salo som traditionellt har kännetecknats av tät landsbygdsbebyggelse i trakten. Glesbygdsborna bor allt glesare. I de undersökta glesbygdsområdena minskade befolkningen med sex procent under åren 1980-2000, medan den befolkade arealen i dessa områden ökade med åtta procent. Inom randområdena i de växande storstadsområdena sker det en okontrollerad tillväxt av de traditionella bysamhällena. Men å andra sidan lider de mindre städernas omgivningar och de traditionella bysamhällena vid pendlingsregionernas utkanter av upplösningssymptom, då folk bor allt glesare, samt att befolkningsunderlaget inte mera räcker till att upprätthålla grundservicen. Pressmeddelandet (från 13.4) finns under webbadressen <http://www.environment.fi/default.asp?contentid=229918&lan=sv&clan=sv>. Stor karta för folkmängdsförändringar i glesbygderna under åren 2000-2005 kan studeras på webbadress <http://www.environment.fi/download.asp?contentid=66095&lan=sv>. Undersökningen (på finska med svenskt presentationsblad) finns under webbadressen <http://www.environment.fi/download.asp?contentid=64910&lan=fi>.

Finlands miljöcentral (SYKE) och miljöministeriet genomförde undersökningen, vilken omfattade de 28 största pendlingsregionerna i Finland och täckte åren 1980-2005. Resultaten kommer att användas till att främja utvecklingen av bebyggelsestrukturen kring städerna.

NÄTVERKSREPRESENTANTER TRÄFFADES PÅ ÖSTERSJÖN

Representanter för de nuvarande nätverken för Leader+ och de nya nationella nätverksorganisationerna för landsbygdsutveckling i Sverige och Finland samt Åland, träffades i mitten av denna månad (11.4) på färjan mellan Åbo och Stockholm för att utbyta erfarenheter från de "gamla" Leader-nätverken till de nya landsbygdsnätverken och för att lära av varandra. Ett knappt femtontal personer från myndigheter, organisationer och föreningar deltog i seminariet. Under mötet gavs nulägesbeskrivningar från parterna och man samtalade om erfarenheter från existerande Leader-nätverk, samt om möjligheter till framtida samarbeten. En klar erfarenhet från Finland är att utbildningsbehovet hos de partnerskap och den anställda personal som finns i Leadergrupperna. Finländska nätverket har arrangerat många olika utbildningstillfällen och ser ett fortsatt behov. En slutsats blev därför att Sveriges förväntade 50 eller 60 nya grupper kommer att ha stora utbildningsbehov. Uppgifterna är hämtade från hemsidan för Svenska Nätverket för Leader+ under webbadressen http://www.leaderplus.se/sv/redirect_frameset.asp?p=64&time=133553.

Man har redan planer för en liknande träff under hösten.

DEN NYA PROGRAMPERIODENS UTMANINGAR DISKUTERADES PÅ *NORDIC LEADER DIMENSION*-SEMINARIUM

Den kommande programperiodens utmaningar och nya verktyg för aktivt medborgarskap inom lokal utveckling var bärande teman i det andra seminariet för projektet *Nordic Leader Dimension*. Det blev ett väldigt stort uppbåd till seminariet med 36 deltagare, varav en stor mängd deltagare från Baltikum, vilket präglade hela seminariet. Man kan konstatera att dessa upplevde den konkreta nyttan av att diskutera aktuella frågor och praktiska detaljer med tillämpningen av Leader inom det lokala planet. Nordiskt-baltiskt erfarenhetsutbyte kan tillskrivas som ett av seminariets biprodukter. Under seminariet presenterades även Leader+ - delfinansierade projekt av inbjudna lokala utvecklare, samt behovet av att skapa eller snarare fastställa den nätverksmodell som håller på att växa upp genom *Nordic Leader*-samarbetet. Ett nordiskt nätverk kan exempelvis ha följande funktioner: verka som en proaktiv och bidragande komponent inom ett större nordiskt landsbygdspolitiskt nätverk, verka som ett gemensamt samarbetsorgan som bidrar med punktåtgärder inom kompetens och medför en medveten och långsiktig linjedragning för varje lokal aktionsgrupps (LAG:s) gränsöverskridande strategier, samt fungera som en motor och plattform för fortsatta framtida projektsamarbeten. Uppgifterna ingår i aktionsgruppen I samma båt – samassa veneessä rf ry:s *Newsletter* från senaste vecka. Det här och mycket annat kan man läsa i deras nyhetsbrev under webbadressen http://www.sameboat.fi/arkiv/Newsletter_2007.pdf. Mer om projektet *Nordic Leader Dimension* finns på webbadress http://www.nordicleader.net/index_swe.html. Konkret skall projektet *Nordic Leader Dimension* stärka det nordiska samarbetet inom landsbygdsutveckling genom att sammanföra berörda parter i en organisation vars tyngdpunkt kommer att ligga inom metodutveckling och erfarenhetsutbyte mellan LAG:s och LAG-liknande grupper i de nordiska länderna. Samarbetet skall ge upphov till mera konkreta och uttänkta samarbetsprojekt inom nordisk landsbygdsutveckling, samt inför nästa programperiod stärka den nordiska dimensionen inom landsbygdsutveckling och därmed garantera att de nordiska särbehoven tillgodoses i det nya Europa.

SVENSKA KOMMUNEN VARA VILL BLI MEKKA FÖR HÄSTTOKIGA

För en hästinnehavare kommer allt man behöver att finnas i Vara, säger projektledare Olle Ryegård. Det tänkbara utbudet är: en huvudarena med 5 000 läktarplatser, ett isolerat ridhus, hopp-, dressyr-, galopp- och terrängbanor, stall med 150 boxar, restaurang, hotell, kurslokaler, hovslagare, veterinär och tillverkare, samt försäljare av allt man någonsin kan behöva som hästmänniska. Därtill ingår förskola med djur integrerade i verksamheten och gymnasieskola med hästinriktning. Själva arenaområdet kommer, om drömmen slår in, att täcka tio hektar, medan området med beteshagar, ridvägar och strövområden kräver ytterligare mellan 100 och 200 hektar. Tanken är att *Vara Horse Arena* skall vara ett lantligt herrgårds- och slottsliknande parkområde. Tio mil runt Vara finns en miljon människor, 80 000 hästar och 87 ridklubbar. Ryegård ser *Vara Horse Arena* som det perfekta alternativet, som kan lyfta ridsporten i stora delar av Västra Götaland. ***Det är en ganska galen idé från början med en så stor anläggning i lilla Vara, men om det lyckas innebär det en landsbygdsutveckling som ändrar hela strukturen vad gäller ålder, utbildning och yrken i Vara.*** Målet är att skapa närmare 200 nya jobb inom anläggningen och minst lika många indirekta jobb som transportörer och foderleverantörer. Det behövs för att serva de förväntade 100 000 till 200 000 besökarna per år, av vilka man hoppas 200 skall flytta till Vara permanent. Än så länge är *Vara Horse Arena* bara på idéstadiet, eventuella ägarförhållanden och lokaliseringen är inte klara, men diskussioner förs med flera markägare. Totala finansieringen går på 3 389 000 kronor, varav EU-medel utgör 970 000 kronor. Uppgifterna är hämtade ur tidningen Leader+, en tidning om arbetet med Leader+, Kärnan i Västra Götaland (<http://www.leaderkarnan.nu/>). Hemsidan för *Vara Horse Arena* finns under webbadressen <http://www.varahorsearena.se/>.

Hästnäringen i Sverige omsätter årligen 20 miljarder kronor, genererar ytterligare 26 miljarder/år, 4 miljarder i skatteintäkter, motsvarar 10 000 heltidstjänster och genererar ytterligare 18 000 heltidstjänster.

Här i Österbotten, och då närmare bestämt Oravais, har man även liknande på gång, men i mycket mindre skala. Malmhagens hästby har 27 utritade tomter. Här skall man kunna leva som på en egen hästgård och samtidigt ha tillgång till alla tjänster som finns i ett hyr stall. När man köper en tomt i hästbyn och blir medlem i andelslaget, har man egen stallplats och tillgång till manege, ridbana ridstigar och beteshagar. Hemsidan för Malmhagens hästby finns under webbadressen http://www.hastby.fi/index_sve.html.

NYTT NUMMER AV *VERSO* – JORDBRUKSPOLITISKT NYHETSREVEJ FRÅN JSM
Jord- och skogsbruksministeriets (JSM:s) nyhetsbrev *Verso* från senaste vecka (13.4) innehåller följande ämnen:

- 141-arbetsgruppen föreslår stödperiod till 2014
- Statsrådet godkände det kompletterade landsbygdsprogrammet
- Uppsamlare och förädlare av energigrödor publiceras på ministeriets webbplats
- Förordningen om kompensationsbidrag och miljöstöd för jordbruket godkändes
- Spannmålsbranschens samarbetsgrupp fortsätter åtminstone till slutet av 2009
- Landsbygdsnätverket informerar om bästa praxis
- Nya forskningsprojekt inleds
- Förbindelsen om energianvändning på gårdsnivå skall lämnas in till kommunen senast 30.4
- Definitionen av gårdsbruksenhet preciserades
- Förbindelsen om non food-energianvändning skall lämnas till kommunen senast 30.4

Nyhetsbrevet *Verso* kan läsas i sin helhet på JSM:s hemsida under webbadressen http://mmm.multiedition.fi/verso/uutiskirje/versot/2_2007/index_svenska_verso207.php.

SKÄRGÅRDSDELEGATIONEN VILL FRÄMJA NYTTIGGÖRANDET AV FRITIDSBOENDE PÅ MÄSSA

Skärgårdsdelegationens insats på mässan OmaMökki 2007 den 19-22 april i Helsingfors Mässcentrum är att främja nyttiggörandet av fritidsboende i samband med utvecklingen av landsbygden. I delegationens monter ger kommunernas byggnadsinspektörer och andra experter råd i frågor som gäller att reparera och bygga stugor, samt avloppsvattenhantering. Dessutom ges information om fritidsinvånarnas möjligheter till inflytande i kommunerna och säkerheten till sjöss. Med på mässan är experter från Gustavs, Dragsfjärd, Virdois, Ingå, Puumala, Asikkala, Finlands miljöcentral och projektet ekoeffektivitet i fritidsboende. I skärgårdsdelegationens monter kan man även bl.a. anmäla sitt intresse för fritidsboendekommittéerna. Skärgårdsdelegationens informationsinslag, *Stugägare och fritidsbor kommunernas och byarnas oanvända resurs*, presenteras av skärgårdsdelegationens generalsekreterare Jorma Leppänen. Skärgårdsdelegationen och Finlands Mässa har inbjudit 15 000 stugägare från huvudstadsregionen med omnejd till mässan OmaMökki. Pressmeddelandet från inrikesministeriet senaste vecka (13.4) finns under webbadressen <http://www.intermin.fi/intermin/bulletin.nsf/HeadlinesPublicSwe/4A2AD5EC13A336FEC22572BC0035C553>.

SMÅ VINDKRAFTVERK POPULÄRA I ÅBOLANDS SKÄRGÅRD

Den här vintern klarade man sig nästan enbart med vindkraft i Tunhamn. Den nya vindgeneratoren har producerat över 5 000 kWh sedan september, vilket har varit tillräckligt för att förse de två familjerna på ön med egenproducerad, miljövänlig energi. Dieselaggregatet som reservenergikälla har endast gått vid två tillfällen någon timme. I början av april restes ett nytt litet vindkraftverk på Tvisingskär i Korpo för att förse fritidshusen med grundvärme året om, samt för att driva kyl och frys. Uppgifterna är hämtade ur YLE:s Internytt (19.4) under webbadressen <http://internytt.yle.fi/artikel.php?id=97795>.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mera info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.